

SLOVENECE

Štev. 173.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vbeš čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
11.—12. ure dopoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 1. avgusta 1904.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravnništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnike, inserate in reklamacije.
Inserat se računa enostopna pettista (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 17 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsna
36 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren postop.
Upravnliškega telefona št. 188.

Učiteljske plače na Kranjskem in deželne finance.

II.

Kaj pa zahtevajo naši učitelji glede svojih plač in kak učinek bi uresničenje njihovih terjatev moralo imeti na deželne finance?

Pred vsem je konstatovati, da so učitelji tekom zadnjih let zelo poskočili s svojimi zahtevami. Še l. 1899. je prosilo „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani v svoji peticiji deželni zastop, naj se dovolijo vsemu učiteljskemu osebju petletnice po 200 K, poleg tega pa še, a le definitivno nam es čeni učiteljem, aktivitetne doklade po 200 K. Finančni efekt zgolj teh zahtev, katere sicer obsegajo jedro omenjene peticije, izračunalo je deželno knjigovodstvo tedaj na okroglo svoto **231.000 K**, za katere bi se zvišala potrebščina normalno-šolskega zaklada. A pri tem se ne sme prezirati, da se vsled zvišanja starostnih doklad tudi zvišajo pokojnine ter potrebščina učiteljsko-pokojninskega zaklada, da bi torej novo obremenjenje deželnih davkoplačevalcev bilo še višje.

Deželni zbor, kateri se je l. 1900 meritorno posvetoval o tej peticiji, jej ni ugodil, navzlic temu, da je i v njem gospodovala liberalna večina. A učitelji postali so odsihmal še dražji! Na svojem velikem shodu dne 8. aprila 1903 zahtevali so načeloma, naj bodo njih plače enake onim državnih uradnikov XI., X. in IX. čina ter le kot neki prehod, „dokler ne izvedejo pristojna oblastva tega“, so se zadovoljili z zahtevami, združenimi v devetih točkah. Sedaj so že terjali petletnice po 200 K, uštevne „od izpita učne usposobljenosti“. Poleg tega aktivitetne doklade po 200 K, službeno dobo 35 let, drugo razvrstitev plačilnih vrst, vsled katere naj se postavi v I. vrsto (1600 K letne plače) mesto 10 odstotkov 25%, v najnižjo, IV. plačilno vrsto (1000 K letne plače) pa mesto sedanjih 45% le še 20%. Dalje naj se provizorno namerščeno učiteljstvo takoj uvrsti — očitvidna „contradicție in adjecto“ — v stalni IV. plačilni razred. Ne dovolj tega, „vsemu učiteljstvu se mora pripoznati stanarina“ in končno naj se še izdatno zvišajo opravilne doklade, in sicer tako, da se iste odmerijo po številu razredov dotične šole v zneskih od 150—600 K!

Finančnega efekta zahtevane odredbe, naj se učiteljem nakažejo dohodki 9.—11. čina državnih uradnikov, niti izračunati ne mara m. Ta zahteva je zame in baje tudi za slehernega resnega presojevalca povsem nedopustna. Posledica take organizacije bi bila, da bi vsak učiteljski gojenec, kateremu se zgolj na podstavi zrelostnega izpita podeli kaka začasna učiteljska služba, ipso facto mesto sedanjih 800 K moral prejeti najmanj 1600 K letne plače in 240 K aktivitetne doklade, tedaj takoj vsaj za 1040 K letnih prejemkov več! Deželne doklade morale bi se potrojiti, ako bi se v istini kedaj mogel dobiti tako lahko-

miseln deželni zbor, kateri bi hotel uživotvoriti to preskromno tirjatev naših ljudsko-šolskih pedagogov.

Toda tudi s svojimi provizornimi in prehodnimi zahtevami so tirjali naši gospodje učitelji več, nego je dopustno s stališča urejenega deželnega gospodarstva. Očitvidno si niso bili v svesti, koliko pomenja deveterica točk njihove resolucije, izraženih v suhoparnih številkah deželnega šolskega proračuna. Po mojem računu bi se vsled sprejetja teh zahtev zvišala vsa šolska potrebščina najmanj za 130—150%, in tudi o tem se težko dá resno obravnavati v sedanjih tužnih gospodarskih razmerah dežele naše.

Velikega učiteljskega zborovanja se je lani bilo udeležilo 10 deželnih poslancev; vse deželnozbornske stranke so bile na njem zastopane, v meritorno debato pa je vendarle izmed poslancev posegel edini župan ljubljanski Ivan Hribar. Toda govoril ni zgolj za svojo osebo, tolmač je bil ob enem samega dr. Ivan Tavčarja in cele „narodno-napredne“ stranke. Zlasti kar je govornik bil povedal imenom priznanega kolovodje naprednjakov, je skozinskozi tipično za stranko in za moža. Saj dr. Tavčarja nikoli nisem prenenjal, saj sem že zdavna uverjen, da mu je — po besedilu narodne himne — pač »Bog podaril dar je zika“, a niti trohice več, ter da na neplodni krševini Tavčarjeve darovitosti nikoli ni bila vzrastla niti najmanjša bilka samostalne ideje. Vendar to, kar je poglavar glavnega mesta na učiteljskem shodu izustil kot zastopnik odsotnega naprednega voditelja bil je že vrhunec gorostasnosti. Sporočil je obradoščeni skupščini, da se dr. Ivan Tavčar „strinja z vsem, kar bode shod ukrenil“. Šlo se je za znamenito manifestacijo prevažnega učiteljskega stanu, šlo je za blagostanje, morda za obstanek stoterih bednih učiteljskih rodbin, šlo je pa tudi za obremenjenje deželnega gospodarstva z velikanskimi svotami, provzročeni po primerni ureditvi učiteljskih plač, obravnavalo se je torej najdelikatnejše pitanje avtonomne finančne politike, in glejte — vodja političke stranke, vrhovni poveljnik slovenske prosvete, možak, kateri si prisvaja pravico do nadvlade nad celim narodom slovenskim, on pri taki izredni priliki slovesno izjavlja, oprostivši svojo neprisotnost, da a priori odobrava vse, karkoli bi shod utegnil skleniti. Kje si, ali kedaj se bodeš rodil slovenski Aristofan, da bi z dostojno skelečo ironijo opeval, da ob enem tudi ožigosal enake burke in glume na političkem odru?!

In drugi aspirant na prvenstvo med posvetnim našim razumništvom, poslanec župan g. Hribar, kateremu je tačas deželni zbor bil poveril prevažni referat o deželnem gospodarstvu, kaj je ta poklicani zvrak bil odgovoril na obsežne terjatve zbranega kranjskega učiteljstva?

Priznavam, da je poslanca Hribarja meriti z drugim vatlom, kakor družnika njegovega dr. Iv. Tavčarja. Pomanjkanja idej in projektov, glavne te napake dr. Tavčarjeve, noben vesten presojevalec ne more očitati ljubljanskemu primatorju. Baš nasprotno, mnogo preveč jih ima, en načrt podi, tlači in izpodjeda drugega. Če se gledé pozitiv-

nega gospodarskega dela pri dr. Tavčarju more diagnosticirati impotentnost se dá z druge strani pri njegovem tekmeču konstatovati malo manj škodljivo „protiferacijo“. Pričakovati bi tedaj bilo od tako gibčnega, v finančnih zadevah koglikor toliko izkušenega realnega politika, da bode z dobrohotnim posvarjenjem do učiteljev, naj nikar predaleč ne sežejo s svojimi zahtevami, združil vsaj nekoliko praktičnih migljajev, kako se je lotiti stvari, da se odstrani istinita učiteljska beda, a ob jednem ne zaduši in ugonobi ubogega našega davkoplačevalca.

A žalibog, kruto se je varal, kdor je kaj sličnega pričakoval od reprezentanta napredne inteligence! Kaj je dejal ljubljanski župan na učiteljskem shodu 8. aprila minulega leta? V vestnem poročilu „Učiteljskega tovariša“ nahajamo ne baš preokusno govorniško cvetko, da „bode morala dežela rada ali ne vendar ugrizniti v to jabolko“. Priznal je, da „mu je bolj simpatična resolucija pod A (t. j. ureditev učiteljskih plač po izgledu in merilu uradniških plač v XI — IX. činu) kakor pod B (t. j. prehodne koncesije v smislu stavljenih devetih točk učiteljske resolucije). In končno je med burnim odobravanjem svojega občinstva svečano obljubil imenom narodno-napredne stranke, „da bode deloval na izpolnitev vseh predlogov.“

Ne mislim tako slabo o duševnih zmognostih izvežbanega politika Hribarja, da bi mogel verovati v iskrenost njegovih izjav. Pred vsem je moral govornik biti do duše uverjen, da za ogromno zvišanje deželnih doklad, kakor jih mora prouzročiti pokritje potrebščine za tako ureditev učiteljskih plač, nikoli ne bodo dobili večine v deželnem zboru vojvodine kranjske. Najmanj v oni stranki, katera ima dandanes v istini deželno krmilo v svoji oblasti, pri nemški levici! Kak pohleven mandatek za deželni odbor si morete pač še izprositi pri exc. baronu Schweglu, ako ste namreč lepo ponižni in poslušni, toda da bi ta politik in pod vodstvom njegovim stoječa peščica nemških graščakov kedaj privolili v to, da se njihove doklade podvojijo ali potrojijo le v to svrhu, da bode učitelj one ljudske šole, kamor niti sami ne pošiljajo svoje modrokrvne dece, laglje mogel shajati, — to so vam tako očitvidne budalosti, da jih verziran človek, kakor župan in poslanec glavnega mesta, nikoli niti za trenotek ni mogel smatrati resnim finančnim načrtom.

S tega stališča opuščam vsako natančno dokazivanje, da bi pokritje dotične potrebščine za zboljšanje učiteljskih plač potom priprostega zvišanja deželnih doklad povsem nedopustno bilo tudi v finančno-tehniškem in finančno-politiškem oziru.

Treba tedaj v to svrhu poiskati drugih virov. Tu pa sem primoran najprej pojasniti, zakaj da odklanjam kot neizvršljivo tudi misel, sproženo po dr. Šusteršiču nekoliko dni kasneje, 19. aprila t. l. na shodu v „Katoliškem domu“. Ž njim se ne strinjam navzlic temu, da drage volje priznavam blagi namen tega nasveta ter njegovo opra-

vičenost po načelih socialnega naziranja davčne vede.

O tem več v prihodnjem članku.

Fran Šuklje.

Umor ministra Plehveja.

Nekatera poročila še vedno trde, da niso prijeli pravega zločinca. Če so te vesti istinite, bodo brezdvoybno trpete zanj osebe, ki niso bile naravnost prizadete pri napadu.

Dne 28. m. m., ko je bil izvršen napad na Plehveja, so prijeli sokrivca napadnikovega. Stal je ob „Obvodnem prikou“ pripravljen vreti drugo bombo, ce bi se bil prvi napad izjalovil. Ko je eksplodirala prva bomba, je vstopil v čoln, češ, da se hoče peljati na izprehod. Med vožnjo je vrgel neki težak predmet v vodo. Brodniku se je to zdelo sumljivo in je pustil aritrati moža. Potapljači so prinesli iz vode bombo. Nasprotno vestem, da je morilec rešen vsake nevarnosti, pa zopet drugi poročajo, da je napadovalec že umrl in da ruska policija zakriva njegovo smrt.

Ruska policija je na sledu veliki zaroti nihilistiški. Voditelji so v inozemstvu. Ker ujeti napadalec trdovratno molči, je zelo težko zasledovanje sokrivcev. Zadnje dni so zaprli več sto oseb. Prenapolnjene so vse peterburške ječe.

Za Plehvejev pogreb delajo velikanske priprave. Car ne bode šel za pogrebom, ker je policija poizvedela, da je več nevarnih in znanih prekucahov na potu v Peterburg.

Soproga Plehvejeva se je udeležila prepeljave trupla v palačo ministarstva za notranje zadeve. Car ni bil navzoč, ker se je ravno takrat poslovil od vojaških čet, ki so odšle na mandžurijsko bojišče. Obedno dvorano so spremenili v žalovalno kapelo. Plehve leži na mrtvaškem odru tam, kjer je po napadu umrl svoječasno njegov prednik Sipjagin in kjer je bilo že umorjenih več ruskih policijskih uradnikov, med njimi polkovnik Mezencov in orožniški polkovnik Otakjov. Pred dvema mesecema je umorjeni minister napravil svojo oporoko, katero bodo priobčili, ta oporoka obsega tudi ministarstva politička načela. Policija trdi, da je takozvani bojni odbor za napad na Plehveja izdal 75.000 rubljev, med katerimi izdatki so tudi oni za delavnico zboljšanih bomb.

Izmed ranjencev sta v smrtni nevarnosti 3letna deklica in 64letna ženica. Car je poprašal o stanju ranjencev.

»Standard« poroča iz Peterburga, da je za časa napada padel iz tretjega nadstropja, nasproti varšavskemu hotelu neki mož in obležal mrtev na cesti. Ni še znano, ali je izvršil samomor ali pa je padel vsled eksplozije.

Največje veselje vlada med rdečimi pristaji mednarodne židovske soc. demokracije vsled grozne Plehvejeve smrti. Kdor ve, kako globoko je prodr židovski vpliv med delavci, se mu to ne zdi čudno. Tako je govoril v Berlinu Liebknecht: „Zločin je strašen in grozen, a nismo se zgražali, ko smo žili o njem. Veliko veselje je bilo v Berlinu, ko se je dognala vest o napadu. Naša dolžnost je, da podpiramo ruske soc. demokrate.“

V Novem Jorku so imeli soc. demokrati shod, na katerem so zločinca slavili kot junaka svobode in pravice. S tem dokazuje soc. demokracija, da tudi ona ne obsoja anarhističkih načel in činov, četudi tuintam navidezno nasprotuje anarhistom.

Poročali smo, da je tajni svetnik Durново po smrti ministra Plehveja začasno prevzel vodstvo ruskega ministarstva za notranje zadeve, a najbrže ne bode imenovan ministrom. Peterburški krogi so marveč mnenja, da imata največ upanja ministra Witte in Mura v je v.

»Berliner Tageblatt« prinaša nove podrobnosti o napadu na Plehveja. Ko se je približal napadnik vozu Plehveja, ga je hotel povoziti policist, ki je spremljal na biciklu Plehvejev voz, a v tem trenutku je napadnik že vrgl bombo. Policist in napadnik sta padla na tla. Bomba je raztrgala Plehveju obraz in gorenjo lobanjo, razdrabila desno roko in zlomila sedem reber. Plehve je bil takoj mrtev. Truplo njegovo je padlo iz voza na tla in je ležalo v krvi v raztrgani uniformi. Pod mrtvim truplom ministrom je ležalo popolnoma nepoškodovano njegovo poročilo na carje, katero je Plehvejev tajnik takoj spravil. Tajnik je pristopil k napadalcu in vprašal, kako mu je ime. Napadnik je bil vidno zmešan in je mrmral nerazločljive besede. Po groznem puku je bil omamljen in ranjen na spojnem telesu. Zdravniki so odstranili kos bombe, ki je povzročil rano in bode morilec najbrže ostal pri življenju. Na mestu, kjer se je izvršil napad, so prišli le napadnika.

Rusko-japonska vojska.

Port Artur.

London, 30. julija. Maršal Oyama je zapustil Daljni v terek in sedaj osebno vodi operacije pred Port Arturjem. Kitajski begunci poročajo, da je rušilca torped »Poročnika Burukova« uničila mina, dve drugi ruski torpedovki pa sta se rešili v notranjo luko.

London, 30. julija. Reuterjev dopisovalni urad poroča iz Čifu: Iz Port Arturja je došla džunka s 30 imenitnejšimi inozemci, ki so zapustili trdnjavo v četrtek. Ti poročajo, da se je vršil v terek, sredo in četrtek ljut boj na vzhodni in severovzhodni strani na suhem in na morju. Najljutejši je bil boj v četrtek. Ruske utrdbe s strelji niso dosti odgovarjale.

London, 30. julija. Iz Čifu poročajo: Neka džunka, ki je v četrtek popolnoma zapustila Port Artur, poroča, da se bje tam i na morju i na suhem ljut boj, in sicer že tri dni. Japonci so nameravali v terek napasti trdnjavo ter jo zavzeti. Pri otočju Miaotav stoji že džunka, da odplujejo pri zavzetju Port Arturja v pristanče. Nemci v Čifu so stavili z Angleži 20 proti 1, da trdnjava ne bo padla še deset mesecev.

Tokio, 30. julija. Reuterjev dopisovalni urad poroča: Generalni štab je danes naznanil, da je bilo v boju pred Port Arturjem v terek ubitih 5 častnikov, 41 pa ranjenih. To je prvi uradni razglas o obleganju. Iz tega sklepajo, da se bje ljut boj.

London, 30. julija. Reuterjev dopisovalni urad poroča iz Čifu: Neki tukajšnji japonski trgovec je dobil od nekega Kitajca obvestilo, da so Japonci pred Port Arturjem zasedli vse pozicije razven Zlate gore. Izgube so na obeh straneh velikanske. Četudi poročevalci ruske brzojavne agencije taje, da je Port Artur padel, vendar so Japonci tam dosegli velike uspehe. Nekateri Kitajci pa, ki so v petek zapustili mesto, pa še vedno trdijo, da so Japonci že polastili mesta (?). Japonci so bombardirali trdnjavo do petka zvečer, ko so zavzeli zadnje utrdbe.

Njučvan.

Petrograd, 30. julija. Ruska brzojavna agencija je včeraj poročala iz Mukdena: Osebe, dospete iz Njučvana, poročajo, da je ruska garnizija dne 25. t. m. ob 5. uri zjutraj ostavila to mesto vzešši seboj vse zaloge in vse železniške vozove in stroje. Vse dragocenosti podružnice rusko kitajske banke so bile že prej spravljene v varnost. Po odhodu čet so prišle kitajske čete ple niti kolodvorne in razna druga poslopja; 120 mož japonske vojske je prišlo ob 5. uri popoldne v mesto ter je zasedlo javne trge in upravne zgradbe. Kitajske oblasti so Japonce prijazno sprejele. Ruski podaniki, ki so ostali v Njučvanu, so pod zaščito francoskega konzula.

Njučvan, 30. julija. 1600 japonskih vojakov se je včeraj nastanilo v ruskem od delku mesta. Železniška proga med Vafankovom in Dašičavu je večinoma nepoškodovana, le nekaj mostov je razdrtilih. Ker pa so Rusi odstranili lokomotive, vlečejo va gone z živežem in strelivom kuliji. Stiri topove, katere so pustili Rusi nepokvarjene, so prepeljali Japonci pred Port Artur, da jih uporabijo pri obleganju trdnjave. Japonci so prevzeli upravo, katero vodi neki častnik evropske izobrazbe.

London, 30. julija. Skozi Njučvan je korakalo več tisoč japonskih čet. Rusi se morajo umikati s vsa hitrostjo ter zapuščajo vozove s strelivom in živili. V japonskih rokah je sedaj velik del železnice, katero uporabljajo pri prodiranju. Njučvan bo glavno japonsko torišče. Kitajski in japonski uradniki se posvetujejo o bodoči upravi. Japonci so se polastili tudi topničarice »Sivuče«, ki je stala že od pr. četke vojske v Njučvanu.

Njučvan, 31. julija. 5000 Rusom, ki so zapustili Njučvan, ko so se bližali Japonci, so Japonci zaprli pot. Ti Rusi se

utrjujejo pri Hocanu. Pričakovati je, da jih Japonci uničijo ali pa vjamejo.

Ruske ladje.

Odesa, 30. julija. Sedem ladij prostovoljnega brodogoja in štiri druge trgovske ladje so pripravljene, da odplujejo s promogom na daljni vzhod ali pa v baltičsko morje. Ladje le še čakajo povelja.

Kodanji, 31. julija. Danes dopoldne sta pluli tu mimo dve ruski torpedovki in dva velika parnika pod rusko bojno zastavo.

Japonci prodirajo.

Hajčena, 30. julija. Včeraj ob 5. uri zjutraj je prišla napadati prva japonska armada rusko južno armado. Boj so pričeli Japonci s streljanjem iz težkih topov. Pod varstvom topov je korakala japonska pehota ob železnici. Opoldne je nastal majhen odmor, nakar se je boj iznova zopet pričel. — Izid bitke še ni znan.

Dunaj, 31. julija. Tu pričakujejo bitke pri Ljaojanu v par dneh. Rusi stoji 10 kilometrov južno in 20 kilometrov vzhodno od Ljaojana. Med prednjimi četami se vrše vedno boji. Vse kaže, da se bo Kuropatkinu posrečilo v pravem času združiti umikajoče se ruske čete z glavno rusko močjo. Splošna sodba je, da se Japoncem sedaj ne bo več posrečilo obkoliti Rusov.

London, 30. julija. Kuropatkin je postavil dve diviziji vzhodno od Ljaojana ob cesti iz Hajčena proti Hanpalinu. Ta cesta se križa z Ljaojansko cesto pri Tanhojenu, kjer je glavno taborišče, dočim stoji pomožne čete pri Anojnu. Čete, ki so se umaknile iz Hs-hojena se koncentrirajo sedaj pri Hanpalinu. Te dve diviziji ščitita tudi levo krilo pri Anšantienu, kjer se bo tudi Kuropatkin odločno postavil Japoncem po robu. Takušanska japonska armada stoji le 18 milj od Hajčena pri Panlinu. Hajčena ni sposoben za večji odpor.

Peterburg, 31. julija. Uradni list poroča iz Ljaojana, da so pri Hajčenu včeraj pričakovali resnih dogodkov.

Poročilo generala Saharova.

Peterburg, 30. julija. (Uradno.) Brzojavka generala Saharova na generalni štab od dne 29. m. m. se glasi: Na rekonosciranju, ki se je dne 25. m. m. izvršilo na vzhodni fronti, se je konstatiralo, da se nahaja zapadno od Sihojana oddelek so vršne predstraže, močan približno 3 polke pehote s 5 eskadroni in 18 topovi.

Sest kilometrov južno od Tavuana je naletel neki japonski izvestilni oddelek, močan pol stotnje, na naš oddelek. Naši so pričeli streljati, nakar so Japonci zbežali. Na južni fronti so zapazile naše predstraže pri rekonosciranjih dne 28. in 29. t. m. gibanje znatnih sovražnih oddelkov s trenom, ki so marširali od vztoka proti zapadu. Južno od Simučena je neki sovražni oddelek, obstoječ iz 1 polka pehote z eno baterijo in 1 polka konjeništvu. pričel dne 29. t. m. zjutraj prodirati od Kujuantuna proti Dašičavu. Ta oddelek so pa zadržavale naše čete. Na naši strani je bilo šest mrtvih in ranjenih.

Ruska mobilizacija.

Peterburg, 30. julija. V kratkem prično mobilizirati 3., 4. in 18. vojni kor.

Na morju pred Port Arturjem.

Peterburg, 30. julija. »Pravilstv. Vestnik« piše, da Japonci nimajo več morja pred Port Arturjem v oblast. Rusko port-arturske brodogoje lahko plove, kadar hoče, iz luke. »Hacuso« in »Jošino« so Japonci izgubili vled min, katere je položila ruska transportna ladja »Amur«, skrita v meglo, na krstju, kamor so Japonci vedno prihajali s svojimi ladjami.

Mnenje listov.

Vojaški kritik »Standarda« očita Japoncem, da jim manjka potrebne drznosti. Pri Dašičavu je bilo najmanjše sto tisoč Japoncev proti 30 000 Rusom. Zato se ta kritik kar divi spretnosti, s katero je znal poveljnik ruskih zadržati straž izvršiti svojo nalogo. Dejstvo je, da so Japonci trebali pet dni za pot iz Kajpina do Dašičava, to je daljva kakih 27 kilometrov. Rečeni kritik sklepa iz te počasnosti, da Japonci niti niso pripravljali za odločen napad proti severu, katera akcija se napoveduje toliko časa.

Berolinski »Lokal Anzeiger« pa trdi, da je sedaj vsa japonska vojska v Mandžuriji in da ni v Japonski nič več izvežbanega vojaštva. Slednjič poročajo francoskemu listu »Journal« iz Ljaojana: »Rusi so bili dovolj močni, da bi bili mogli dolgo braniti pozicije pri Dašičavu. Zapustili so to pozicijo le zato, ker je tako zahteval strategični načrt, določen že dolgo časa! Tako govoré neruski kritiki različnih narodnosti. In od teh je menda vendar pričakovati nekoliko več objektivnosti, nego od zagrizenih japonofilov, ko govoré o — ruskem Sedanu, ko ni bilo niti enega spopada še Japoncev z glavno rusko armado.

Premog v Vladivostoku.

London, 30. julija. Iz Cardiva poročajo, da je ruska vlada naročila do 200.000

ton premoga za avgust in september. Bržkone je namenjen ves ta premog v Vladivostok. Dalje trdijo, da je Rusija najela šest parnikov s prostorom za 40.000 ton, ki odplujejo proti Manili, odtod pa proti Vladivostoku.

Japonski pogoji.

V Londonu so baje že poučeni o pogojih, pod katerimi bo Japonska sklepala mir. Dosedaj so listi mnogo poročali o japonski spravljenosti, da bodo Japonci prepustili Mandžurijo Rusiji, ako debe sami Korejo. V Londonu pa so mnenja, da bo Japonska stavila večje zahteve, ter bo odločno zahtevala, da zgine ruska zastava iz Tihega morja ter se ruske čete umaknejo do Amurja. Japonci se bodo v Mandžuriji polastili le onih prednosti, katere uživajo sedaj Rusi.

Is bitke pri Dašičavu.

Pariz, 30. julija. »Agence Havas« ima od 27. t. m. sledeče poročilo iz Ljaojana: Stevilo krogelj, ki so bile izstreljene v bitki pri Dašičavu dne 24. t. m., je velikansko. Sest baterij v japonskem centru je moralo umolkneti. Kitajci zatrjujejo, da so Japonci izgubili nad 10 000 mož. (?)

Tokio, 30. julija. (Uradno.) General Oku poroča, da se je zadnjih bojov, kakor pripovedujejo vjeti ruski častniki, udeležil tudi general Kuropatkin. Ranjena sta bila generala Saharov in Kudradovič. Rusi so izgubili do 2000 mož, Japonci pa do 1000 mož.

Dunaj, 30. julija. Oku se kaže, ako trdi, da se je Kuropatkin udeleževal sadnjih bojov. Iz Kuropatkinovega poročila je posneti, da njega in generala Saharova ni bilo v teh bitkah.

Vladivostoška eskadra.

Tokio, 30. julija. (Reuterjev urad.) Vladivostoška eskadra je ob 1. uri popol dne plula skozi ožino Cugaru proti Vladivostoku.

London, 30. julija. Iz Tokia brzojavljajo: Iz Ošime poročajo, da so videli danes zjutraj rusko vladivostoško brodogoje v bližini Idzu. Nato so opazili štiri japonske bojne ladje, ki so zasledovale Ruse v južni smeri. Obi brodogoja sta bila oddaljena drug od drugega 14 milj. Pet drugih japonskih bojnih ladij stoji 14 milj oddaljeno od Ošime. Tri ruske bojne ladje so sedaj ob vzhodnem vходу do žugarske morske čizne. Opazili so jih ob 1. uri popoldne, dočim japonskih ladij niso opazili. Končno še poročajo: Vladivostoško brodogoje je izginilo. Parnik »Korea« ostane v Jokohami, »Siberia« pa v Kobi, dokler ne bo promet popolnoma varen. Ta izlet vladivostoškega brodogoja je napravil Japoncem škodo do 15 milijonov jenov.

Ogrski državni zbor.

V sobotni seji ogrske zbornice so pričeli podrobno razpravo o proračunu ministrstva za bogočastje in uk. O proračunu je poročal grof Teleki. Naučni minister izjavi, da hoče vlada postopati sporazumno z raznimi cerkvami na Ogrskem. O katoliški avtonomiji minister ne bode svojega stališča preje pojasnil, dokler tega ne store v to poklicani faktorji. Minister bode podpiral tudi umetnost Preosnovati se morajo vseučilišča, zlasti pravoslavni pouk. Predvsem je potrebna pomnožitev pravoslavnih akademij na Ogrskem. Tudi srednješolski učni načrt potrebuje premembe. Meščanske šole bodo preosnovane tako, da bodo razbremenjene gimnazije. Tozadevni načrt, o katerem se bode posvetovala posebna komisija, ima tudi določila o pouku mažarščine na ljudskih šolah. Vsakdo, ki na Ogrskem obiskuje ljudsko šolo, mora biti popolnoma zmožen mažarščine v govoru in pisavi. Skušnja uči, da nemažarski rojaki na Ogrskem, ako so zmožni mažarščine, ne nasprotujejo mažarskim stremljenjem. In ravno zato mažarske narodnosti napadajo nameravani naučni zakonski načrt v ljudskih šolah na Ogrskem. Veres z dvomi, da bi novi ljudskošolski zakon povročil, da bi nemažarski otroci se popolnoma naučili v ljudskih šolah mažarščine. Czernoch govori o avtonomiji katoliške cerkve in obžaluje, da novi ljudskošolski zakon celo omejuje avtonomijo.

Proti trpičenju vojakov

je izdalo vojno ministarstvo zopet odlok, ki zaokazuje podrejenim poveljnikom, da morajo ravnati z vojniki dobro in taktno. Brezpopojno je prepovedano surovo zmerjanje in trpičenje vojakov. Kdor se ne bode ravnal po tem ukazu, se bode moral zagovarjati in bode strogo kaznovan. L. v izvenrednih slučajih bode kazen olajšana.

Francoska in Vatikan.

Francoski listi trdijo, da bode diplomatska zveza med Francosko in Vatikanom gotovo pretrgana.

Francoski zastopnik pri Vatikanu se je v soboto ob 11. uri dupoldne peljal v Vatikan. Papeževemu državnemu tajniku Merry del Valu je vročil dopis francoske vlade.

Zaslišanje je trajalo kakih 40 minut. Ko se je povrnil v poslaniško palačo, je ukazal osobju, da odpotuje in satvorji pisarne. S tem je diplomatska zveza med Francosko in Vatikanom pretrgana. Ni dvoma, da francoska vlada apostolski stolici tudi odpove konkordat. Oktobra se bode pokazalo, ali bode zbornica tudi sklenila ločitev cerkve od države. V Vatikanu so zelo mirni. Papež se je izprehajal in je bil prijazen, kakor po navadi. Tajnik francoskega poslaništva pri Vatikanu je odpotoval že v soboto.

Francoski minister za vnanje zadeve, Delcassé, je poslal papeževemu nunciju v Parizu dopis, v katerem mu naznanja, da je njegovo poslaništvo v Parizu brezpomembno, ker so pretrgane diplomatske zveze med Francosko in Vatikanom.

»Figaro« je mnenja, da bode Combes sam imenoval za nezasedene škofje škofje, ne da bi poprašal v Vatikanu. Nasprotoval ne bode, ako bodo škofje naknadno prosili pri apostolski stolici za potrditev. Vatikan se bode najbrže začel tudi pečati z vprašanjem, komu izročiti v sedanjih razmerah pokroviteljstvo katoličanov v orientu.

Vatikanško glasilo »Osservatore Romano« kratko poroča, da je francoska vlada pretrgala diplomatske zveze z Vatikanom.

Combes je pisal dijonskemu škofu, ker je brez vladnega dovoljenja zapustil svojo škofijo in odpotoval v Rim, da mu je francoska vlada ustavila plačo.

Papežev nuncij msgr. Lorenzelli je v soboto zvečer odpotoval s svojim tajnikom iz Pariza v Rim. Radikalni in socialistični listi čestitajo francoski vladi, ker je pretrgala diplomatske zveze z Vatikanom. Pozivljajo vlado, da naj izvrši popolno ločitev cerkve od države. Protivladni listi dvomijo, da bi šla vlada v vprašanju ločitve cerkve od države do skrajnosti in očitajo Combu, da hoče za vsako ceno podaljšati svojo vlado. »Soleil« opozarja na zle posledice razdora s papežem in se čudi, da se ne skliče ob tako važni priliki zbornica.

Nemška kultura.

Nemški podčastnik Peschel je bil obsojen te dni po vojnem sodišču v Mecu na eno leto ječe in izgubi pr. častniško čast. Obdolžen je bil, da je v 376 slučajih mučil vojake in 382krat ravnal z njimi proti predpisom. Sodišče je dognalo, da je v 144 slučajih mučil vojake in v 34 slučajih ravnal z njimi proti predpisom.

Z Balkana.

Srbski minister za notranje zadeve je rasposlal prefektom oklic, v katerem jim naznanja, da agitirajo socialni demokrati proti častnikom. Prefekte minister pozivlja na odločen nastop napram socialni demokraciji. Prijeli so že tudi več socialno-demokratskih voditeljev. Socialna demokracija je priredila v Srbiji že več shodov, na katerih nastopa proti srbskim častnikom.

Crnogorska vlada namerava proglasiti mesto Bar za prosto luko. Kakor je izjavil vojni ataše neke države, kateri je nedavno potoval po Makedoniji, je stanje v Makedoniji nad vse obupno. Prepričan je, da se po četvi prične splošna ustaja.

Poslanik Zedinjenih držav je zahteval od sultana v avdijenci povračilo za škodo, katero so povzročili Turki ameriškimi mislonarjem v Armeniji in v drugih turških pokrajinah. Vled sultanovih zagotovil, da bodo Zedinjene države dosegle, kar zahtevajo, je ameriškanska vlada sklenila, da ne pošlje svoje vojne mornarice proti Turčiji.

Turško bolgarski dogovor ima zelo zanimive posledice. Pred nekaj dnevi je bila pred nosom bolgarskega diplomatskega agenta v Carigradu obširna hišna preiskava po bolgarskih zavodih. Natančno so Turki preiskali zlasti bolgarsko semenišče in bolnico. Turki so iskali prepovedane knjige. — Našli niso ničesar, a vkljub temu zasledujejo mirne Bolgare. Predsednika krajevnega šolskega bolgarskega sveta v Ksanti so Turki surovo odstavili, več bolgarskih članov občinskega sveta zaprli in turški orožniki so pretepli občinskega tajnika. Po zadnjih napadih na železnice so Turki razkačeni in, kjer le morejo, se maščujejo nad Bolgari. Zlasti strogo postopa turška cenzura proti bolgarskim časopisom.

Iz Makedonije dohajajo vznemirljiva poročila. Turčija zelo hiti z oboroževanjem, prebivalstvo je zato zelo vznemirjeno in obupano. Ker Turčija sluti po četvi nov vatanek v velikem obsegu, tako hiti z oboroževanjem. Prebivalstvo in voditelji upornih čet pa tudi niso slepi in zato tudi oni ne drže križem svojih rok.

Vojaške zahteve čeških radikalecev.

Češki radikalni poslanec Choc je izdal brošuro, v kateri se bavi s češkimi vojaškimi zahtevami. Choc zahteva ustanovitev čisto čeških polkov s češkimi poveljnimi in polkovnim jezikom. Češki polki bi morali imeti zgolj češke častnike. Choc zahteva češke polke za Češko, Moravsko in Slezijo.

Položaj v Maroku.

V soboto so zborovali člani diplomacije v Tangeru. Pri zborovanju je bil zastopan

tudi maroški sultan Mohamed el Torres po posebnem zastopniku in dveh svetovalca h. Predmet posvetovanja ni znan, a sodijo, da je bil na razgovoru sedanjih položaj v mestu Tangeru in okolici. V Tangeru so pomnožene straže in obočenci vsedeči krožijo ponoči po mestnih ulicah. Evropejci, ki stanujejo zunaj mesta, so dobili poziv, da naj se preselijo v mesto.

Upor Hererov.

Standard poroča, da je njegov poročevallec govoril z odposlancem Hererov, ki je pozival zamorce rodu Damara, kateri delajo po rudnikih v Johannesburgu, da naj se udeležijo upora Hererov proti Nemcem. Herero je rekel poročevalcu, da imajo Hereri dovolj orožja in se ne bojijo, da bi jih Nemci porazili. Pri zamorcih rodu Damara doslej še ni imel uspeha.

Štajerske novice.

Š Otvaritev „Narodnega doma“ v Brežicah priredi brežiška čitalnica v nedeljo dne 14. avgusta. Spored: A. Predpoldne ob 11. uri: a. Slavnostno blagoslovljenje „Narodnega doma“, b. promenadni koncert popolne godbe c. in kr. pešpolka št. 16. B. Popoldne ob 3. uri: a. Sprejem narodnih društev na kolodvoru, b. nastop sokolskih društev v prostih vajah. Slavnostni koncert: 1. Skupno petje vseh pevskih društev, 2. nastop posameznih pevskih društev, 3. koncert popolne vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 16. C. Zvečer: a. Prosta zabava, b. ples v veliki dvorani „Narodnega doma“. Vstopnice k slavnosti 1 K, k plesu 1 K. Odbor.

Ob otvoritvi „Narodnega doma“ v Brežicah bodo navajali gostov, jako velik. Kdor si hoče osigurati prenočišče, naj na vsak način takoj piše odboru brežiške čitalnice, ki bo de poskrbel, da se ukrene vse potrebe.

Ogenj V Poberži je pogorel skedenj gospoda Nendla. Zgorel je neki dela vec, ki se prenočeval na skednju.

Imenovan je za učitelja na meščanski šoli v Celju Avgust Aistrich, ki je bil načelnik zveze nemških učiteljskih društev na Moravskem.

Velik požar je dne 30. julija popoldne uničil v Šmartnem pri Slovenjem gradu 4 velika poslopja. Šmarski in slovenjegraški požarni brambi se je zahvaljiti, da ni pogorela cela vas. Škode je nad 50.000 kron.

Nemško časnikarstvo. Uredništvo „Marburger Zeitung“ je prevzel Norbert Jahn, doslej urednik lista „Altdisches Tagblatt“ na Dunaju.

Poročilo se je dne 30. julija t. l. na Kr. Vinogradih praktikant c. kr. vseučiliščne knjižnice v Pragi g. Fran Heric, doma iz Kokorič pri Ljutomeru, z gđ. Elzo Slezáková, hčerko namestniškega svetnika.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. avgusta.

Prihod škofa Strossmayerja v Zagreb. Iz Zagreba 31. julija. Včeraj zvečer se je povrnil škof Strossmayer iz Slatine v Zagreb odkoder odide že v ponedeljek zjutraj v Djakovo. Pretrgati je moral starček svoje bivanje v Slatini radi bolezni, ki ga je iznenada napala, ali si je hitro opomogel ter je za svoja leta prav krepak. Koliko simpatij uživa plemeniti domoljub po vsem slovanskem svetu, se je pokazalo ravno pri tej priložnosti, ko so popraščevali od vseh strani slovenske zemlje o njegovem zdravju. Razume se, da so bili najbolj potrti Hrvati, ko so izvedeli o bolezni svojega dobrotnika. A vsak rodoljub se je zopet razveselil, ko je izvedel da je boleznik izven vsake nevarnosti. V Zagrebu so hotele Hrvatice prirediti slovesen sprejem ter se je snoval za to že odbor, toda sporočilo se je, da naj se opuste vse slovesne izjave z ozirom na stanje starčka-škofa. In tako je tudi bilo. Slovenci so priredili na Vidmu in v Brežicah potujočemu Strossmayerju lep pozdrav. Lepo število domoljubnih Slovencev se je zbralo na obeh kolodvorih, pozdravilo visokega potnika ter mu zapelo lepo domorodno pesem. Škofa je ta slovenska ljubeznjivost jako genila ter se je lepo zahvalil. Na zagrebškem kolodvoru se je zbrala precejšnja množica rodoljubnega prebivalstva, ali ne toliko, kakor se je pričakovalo. Ko se je pokazal škof na hodniku kolodvora, ga je pozdravilo občinstvo z burnim „živio“, a on je ozdravljajal s smehom na licu. Ko mu je bil izroččen krasen šopek cvetlic s kratkim pozdravom, ga sprejme njegov sorodnik general Adrovski v kočiji ter se med burnimi „živio“ klici odpelje v mesto. V časopisih se je izjavila želja, naj bi meščani razobesili

zastave v čast onemu možu, ki je storil za Zagreb toliko, da je zdaj središče znanosti in umetnosti. Toda ta želja se ni izpolnila, le na nekih javnih zgradbah smo opazili zastave. So pač čudni odnošaji pri nas, če sta mogla postati Banffy in celo ban Khuen-Hedervary častna meščana, škof Strossmayer, narodni mecen, pa ne. Ali je potem čudno, da se za narodne stvari tako zaslužnemu domoljubu ne izkaže čast niti na ta način; kakor se je želelo. Je pač mnogo gnilega pri nas na Hrvaškem, a Zagreb že zdavnaj ni ono, kar bi moral biti — srce celega Hrvatsva.

Se enkrat zadeva Potočnjak - Korač. O tej stvari smo v „Slovencu“ že (bilo) poročali. Znano je, da je bil Potočnjak v Zagrebu pri prvi obravnavi oproščen. Korač pa obsojen na 14 dni zapore. Kasa cjsko sodišče je pa sedaj odredilo za Potočnjaka novo razpravo, Vitomira Korača pa je obsojilo na deset mesecev težke ječe.

Pododbor „Sloven krič socialne zveze“ sa Koroško ima dne 4. avg. v Celovcu svojo sejo.

Na Breznici bodo v sred, dne 3. avgusta, odhajali letošnji srebrnomašniki svojo petindvajsetletnico. Duhovnikov, ki so leta 1879. dovršili bogoslovne študije v ljubljanskem semenišču, živi je 13, ti so: Adam Simon, župnik na Studencu; Bobek Alojzij, župnik v Godoviču; Dr. Dolenc Jožef, profesor bogoslovja v Ljubljani; Koblar Anton, dekan v Kranju; Malenšek Martin, župnik pri sv. Petru v Ljubljani; Potočnik Tomaž, župnik na Breznici; Regen Jožef, župnik na Ucu; Samide Jožef, vpk. župnik na Ruki (Rieg.); Sakser Janez, župnik pri sv. Jakobu pri Savi; Trček Mihael, dekan v Smarju; Zalokar Jožef, župnik v Bridgeville v Ameriki; Zorec Frančišek, župni upravitelj v Novi Oslici; Zupanec Jernej, župnik v Motniku. — Umrlu jih je pa pet, in sicer: Belec Janez, kot župnik pri sv. Duhu; Berdič Peter, kot vpokojeni župni upravitelj v Starom Logu; Gregori Frančišek, kot župni upravitelj v Zatičini; Merdun Rok, kot mestni katehet v Ljubljani; Vakselj Janez, kot župni upravitelj v Leskoviču. — Živeči srebrnomašniki se snidejo vsi na Breznici, razun č. g. Zalokarja, ki ni mogel dobiti namestnika za svojo župnijo, da bi šel v Evropo.

Kranjska gasilna društva zborujejo, kakor smo že poročali, v nedeljo, 14. t. m. v Postojni. Začetek ob 11. uri. Na dnevnem redu so: Načelnikov pozdrav; poročilo o delovanju in blagajnici; posebni predlogi. Ob 2 uri popoldne obisk jame. Južna železnica je dovolila poseben vlak, ki pojde iz Ljubljane zjutraj ob 7. uri 20 minut, iz Brezovice ob 7.31, iz Presejra ob 7.43, iz Borovnice ob 7.56, iz Logatca ob 8.36, iz Planine ob 8.53, z Raketa ob 9.4 in pride v Postojno ob 9. uri 23 minut. Iz Postojne se povrne vlak zvečer ob 7. uri 24 minut in pride v Ljubljano ob 9. uri 20 minut. Vožnja tje in nazaj za III. razred 2 K 70 h, za II. razred 4 K 10 h. Naročila sprejema do 8. avgusta g. tajnik Fr. Trošt na Igu.

30letnica gasilnega društva Vič Gince se je včeraj jako slovesno praznovala. Navzoča so bila gasilna društva Šiška, Černuče, Brezovice, Vič, Ljubljana in Kranj približno s 150 možmi. Ob pol 12 uri odkorskali so zbrana gasilna društva k sveti maši. Mimogrede si je mostvo ogledalo gasilni dom. Pred cerkvijo so gasilci dobili načelnika zveze kranjskih gasilcev g. Doberleta, blagajnika g. Ahčina, načelnika ljubljanskega gasilnega društva g. spoda Striclja ter društvenega zdravnika g. Finca. Po pridigi, v kateri je govoril z ganljivimi besedami vspodbujal gasilce k nadaljnjem delovanju, je bila sv. maša, nkar se je sprevod zopet pomikal proti Ginceam. Pri kapelici na glavni cesti pričakoval je sprevod g. župan Javornik, ki je pozdravil g. Doberleta, povdarjajoč njegove zasluge in zasluge gasilnih društev. Zahvalivši se g. županu za prijazen sprejem, pozdravi g. Doberleta in vsa društva gđ. Antonija Knez z jako laskavimi besedami, povdarjajoč, da je go spod Doberlet takorekoč pravi oče kranjskih gasilcev. Podarivši mu šopek cvetlic mu je želela še mnoga in mnoga leta. Načelnik viškega društva je podaril imenom viških gasilcev svojemu članu Jerneju Svetlinu diplomu za 30letno delovanje, nkar so gasilci pred zgoraj imenovanimi gospodi defilirali. Poveljništvo je pri tem imel podnačelnik ljubljanskega gasilnega društva g. Jos. Turk. Po končanem defiliranju so med zvoki ljubljanske društvene godbe gasilci odkorskali k Travnu, ker je napil g. Turk g. Doberletu, naštevajoč njegove

zasluge. Član Pogacar je popisoval delovanje tega društva tekem 30 let, povdarjajoč, da še nikoli ni bilo tako dobro razmerje med občino in gasilnim društvom, kakor zdaj. Želel je, naj bi še dalje ostalo. Društvo je imelo pred nekaj leti 2000 kron dolga, a vsled delovanja načelnika, se je ta dolg skrčil že na 800 kron. Tudi bolniška blagajna, ki se je ustanovila pred enim letom ima že 700 kron. Spominjajoč se še umrlih članov, napije svojemu načelniku. G. Doberlet povdarja, da je že iz tega vidno dobro razmerje med občino in društvom, ker je g. župan društvo tako laskavo pozdravil. Napil je g. Doberlet slednjič še g. Svetlinu, ki se že 30 let žrtvuje za bližnjega, želeč mu še mnogo let. Ko odkoraka ljubljansko društvo, pozdravi še g. Turk g. Doberleta, g. Ahčina pa napije zbranim društvom. Popoludne je bila prijetna ljudska veselica z raznimi zabavami. Zvečer se je užigal umetalni ogenj. Ljubljanska društvena godba se je odlikovala z dovršenim prednašanjem. Vrlemu gasilnemu društvu jubilanu želimo, da bi tudi še nadalje tako požrtvovalno in izvrstno delovalo svoji občini „na pomoč“.

Slov-hrv abiturijentski sestanek dne 6. avg. se zaradi nepričakovanih ovir ne bude vršil.

Kruh draže. Iz Gorice pišejo: zadržava pekovi v Gorici je sklenila v seji 27. t. m. podražiti kruh, in sicer s 1. avgustom tako-le: Vseh vrst kruh se podraži za 4 vin. pri kilogramu. Finejši izdelki, žemljice, kornoti itd. od 10 na 12 vsaki 4 komadi. Moka se je podražila za okolu 8 kron pri kvintalu.

Cena mesa. „Gorica“ piše: Zadnji čas padla je cena goveji živini za najmanj 20%. Mesarji zvišajo navadno ceno mesu, koj ko cena goveje živine poskoči le za par kron. Zdjaj pa ko je cena goveji živini padla skoro za jedno petino, se ti ljudje za to prav nič ne zmenijo.

Hrvaško gledališče v Zagrebu je pričelo danes s svojimi predstavami. Član hrvaškega gledališča je sedaj tudi gđ. K. Rückova.

Med brivskimi pomočniki je v Zagrebu nastalo gibanje za boljšo plačo. Izročili bodo mojstrom memorandum. Pripravljeni so tudi na stavko.

Plinovo razsvetljavo so dobili na Opčinah pri Trstu.

Živo srebro v brigalnici. Iz Logatca nam poročajo: V gorenjelogaški brigalnici, s katero so gasili 17. julija zadnji požar v Dolenjem Logatcu, so pri snaženju iste našli pol kozarca živega srebra Ni še pojasnjeno, odkod je prišel: Najbrže ga je voda prinesla po vodovodu, iz katerega so zajemali vodo.

Neuroče. Skvardi V. iz St. Jošta pri Polhovem gradu je konj izbil dva zoba in mu prebil čelust. — Alojzija Jenka v Dolenji vasi pri Skofji Loki je zagrabilala slamo-reznica in mu poškodovala roke.

Krvava stava. Janez Košir in Janez Smuk v Podpeči sta stavila, kdo bo drug drugega vrgel. Košir je vrgel Smuka, Smuk ga je pa zato nabil z vrčkom po glavi ter mu prizadel nevarne rane.

Jugoslovska umetniška razstava. Odbor za priredbo te razstave razpisuje tri nagrade za kolsjno, ki bo podarjena udeležnikom.

Ljubljanske novice.

Prestavljen je inspektor tukajšnje tobačne tovarne g. Topolanski v Iglavo. Razstava. Včeraj ob 8. uri zjutraj se je razstava cerkvenih oblačil slovesno odprla. Zanimanje, zlasti zaradi ročnih del, je jako veliko, dvorana je bila ves dan napolnjena. Razstava ostane odprta do t. rka zvečer.

Dež. predsednik baron Hein se je včeraj zjutraj vrnil v Ljubljano.

Umrla je včeraj popoldne gospa Ana Škerjanc, soproga gostilničarja in občinskega svetnika. N. v. m. p!

Albert Kordesch zoper pod ključem. V Pasavi so aretirali Alberta Kordescha, po poklicu „časnikarja“, doma iz Ljubljane. Kordesch je na vse mogoče načine goljufal ljudi.

Bitka v ljubljanski okolici. Fantje iz Most so sli v soboto zvečer z godbo v Slatino vas. Odi so jih sprejeli fantje s kolmi in nožmi. Dva fanta sta smrtnonevarno poškodovana, in sicer Franc Koprivec, ki ima na glavi pet ran in Matevž Koltenežer, ki ima šest ran. Trije fantje imajo lahke poškodbe.

Napad. Zakotnikovega delavca Antona Lončarja so včeraj na Dunajski cesti napadli trije može in mu zadali tri nevarne rane na glavi in životu.

Strojvodjo ranil. V soboto ponoči je pri brzovlaku neki potnik vrgel skozi okno steklenico, ki je zadela strojvodjo tovarnega vlaka. Strojvodja je na glavi poškodovan. Dotičnega potovalca niso dobili, dasi so po dohodu brzovlaka na tukajšnji postaji med potniki preiskavali.

Gorenjski vlak je imel danes popoldne pol ure zamude zaradi velikega števila poto-

valcev. Brzovlak ga ni čakal. Potniki proti Dunaju morajo tu čakati.

Vojaški vlak pešpolka št. 47. iz Celja se je danes peljal iz Ljubljane, kjer se je ustavil nekoliko časa.

Iz Amerike je došlo včeraj 147 oseb. Ljubljanska društvena godba priredi jutri zvečer na vrtu g. Mraka pri „Levu“ društvenem koncertu. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

Ozdravel je sekcijiski sluga dež. bolnice g. Benedikt Komana.

Trije mladi prisiljenci so ušli danes iz prisilne delavnice proti Vrhniki.

Umrlí so: Milan Stajer, strojevodjevin, 27, meseca. — V bolnišnici: Fran Demšar, kajzar. Fran Razložnik, posestnikova žena. Ivan Zalar, šolar. Fran Andolšek, posestnik. Peter Jensterle, kajzar. Ignacij Pustovrh, prosjak.

Vso sobno opravo razbil je v Trnovem neki mož, ker mu je vinjena žena vrgla stol na glavo.

Pri zgradbi hotela „Union“ je padel prisiljenču Ivanu Ercegoviču tram na prsa ter ga težko poškodoval.

Nepoboljšljiva vlačugarica je Enilija Hočvar, doma iz Trsta. V soboto so jo zopet zasabili pri vlačugarstvu v neki gostilni na Zbirku — Istotako, kakor Hočvar, je Anilija Tomc, doma iz Trbovelj, katero je stražnik odpeljal iz gostilne v luknjo. Ko ste bile na magistratu zaslišani, ste zasabili obe dve preklinjat Boga. Kaznovane bodete tudi radi motenja vere.

Telefonska in brzovarna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

London, 1. avgusta. Japonci so z napadom na Port Artur resno pričeli. Predno so pričeli z napadom, so poslali Stösslu poziv, naj kapitulira. Stössel je odklonil.

London, 1. avgusta. Kitajske vesti, da so Japonci že zavzeli skoro vse pozicije pri Port Arturju, so tu jako skeptično vsprejeli. Res pa je, da boj za trdnjavo najhujše divja. Izgube na obeh straneh so velike. Toča jekla je tolika, da tolike še ne pomni zgodovina vojskovanja; 400 topov strelja v trdnjavo.

Vladivostok, 1. avgusta. Rusko brodogradništvo se je srečno brez kake izgube ali poškodbe vrnilo sem.

Njučvan, 1. avgusta. (Kor. urad.) V smeri od Hajčena se sliši močno streljanje.

London, 1. avgusta. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča iz Njučvana, da so Japonci rusko križarico „Sivus“ uničili.

London, 1. avg. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča iz Tokia: V bitki pri Dašičavu so imeli Japonci 12 častnikov in 136 mož mrtvih, 40 častnikov 848 mož ranjenih.

Tokio, 1. avgusta. (Kor. urad.) Zakenelo Togovo poročilo pravi, da je bil dne 24. julija boj med torpedovkami in drugimi manjšimi ladjami. Izid radi megle ni znan.

Pariz, 1. avgusta. (Kor. urad.) „Echo de Paris“ potrjuje, da en ruski armadni kor odide v Vladivostok, da pomnoži ondotno garnizijo.

Tokio, 1. avgusta. (Kor. urad.) Poročevallec lista „Asagi“ pravi, da sta dva velika ruska parnika, vsak po 6000 ton, z mnogimi civilnimi osebami zapustila Port Artur 24. julija. Spremljali so ju razdiralci torped. Japonski torpedni rušilci so ju opazili. Rusi so izobesili belo zastavo. Japonci so parnika prepeljali v svojo luko.

Ruski minister za notranje zadeve — umorjen.

Peterburg, 1. avgusta. Včeraj je bil pogreb ministra Plehveja. Rad je bil uzoren. Prisostvoval je tudi car in carica.

Peterburg, 1. avgusta. Za nekaj dni pred umorom je Plehve dobil naznanilo, da bo umorjen. Poslal je svojo družino na deželo, ker je mislil, da se bo napad izvršil na njegovo stanovanje. V bombi je bil namešan merinit, ki strašno učinkuje. Bomba ni bila težja kakor pol kilograma in podobna konservni škatljici. Učinek je bil desetkrat hujši, nego dinamit. Morilec je menda južni Rus. Ves trud policije, da bi kaj povedal, je zaman. Morilec izjavlja, da je z umorom izvršil namen svojega življenja.

Dunaj, 1. avgusta. Tu so pričeli stavkati vozniki. V stavkarskem odboru je 100 voznikov. Na Dunaju je 90 glavnih voznikov in 1350 malih voznikov s 4000 prevoščeki.

Dunaj, 1. avgusta. Rumunska vlada je prepovedala izvažati koruzo. Radi tega so cene živil na borzi jako poskocile. Oves je poskocil za 15

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Stavka pekovskih pomočnikov je v Madridu in v okolici. — V Čikagi stavkajo delavci 25 mizarskih tovarn. — Šest vajencev je zgorelo. V Platenovu je v tovarni grofa Broela-Plader zgorelo pri umivanju nekega kotla 6 vajencev, ker je kurjač pozabil zapreti neko cev sosednega kotla. — Mesarska stavka v Ameriki. V Čikagi so izbruhnili veliki nemiri. Vsak dan napadajo nestavkajoče. Železniško progo razstreljujejo z dinamitom. Stavkarski odbor se zelo trudi, da bi pričeli stavkati železničarji in 70.000 delavcev v premogokopih. — Kongres čeških društev iz inozemstva se je pričel v Pragi. — Stavka v Boryslavu. 2500 delavcev je izjavilo, da zopet prične z delom. Ostali se posvetujejo danes. — Nagloma umrl je predsednik graške notarske zbornice, dr. Franc Prechlmacher. — Velik požar. V magurski okolici gorj pet vseh in bližnji gozdi.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji tlačni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterev.	Nebo	Vidljivost v km
30. 8. zveč.	7:59	739.0	19.0	sl. jzvh.	jasno.	0.0
31. 8. zjutr.	7:41	741.0	14.7	brezvetr.	;	0.0
31. 8. popol.	7:28	738.4	29.1	sl. jug.	;	0.0
1. 9. zveč.	7:38	738.9	21.5	sl. szah.	del. obl.	0.0
1. 9. zjutr.	7:39	739.7	16.8	sl. svzh.	jasno.	0.0
1. 9. popol.	7:28	738.0	30.5	sl. jzvh.	del. obl.	0.0

Srednja temperatura sobote 19.3°, norm. 19.8°.
Srednja temperatura nedelje 21.8°, normale 19.7°.

1292 2-1

Doktor Franc Zupanc

ordinira zopet redno od 2.-3. ure popoldne.
Šelenburgove ulice 3
1. nadstropje.

Službo gospodinje

pri kakem gospodu duhovniku v mestu ali v kakem župnišču na deželi, kjer ni večjega gospodarstva, želi nastopiti gospodična srednje starosti, izobražena ter veščica v vseh strokah gospodinjstva. — Naslov pove upravnitvo „Slovenca“. 1290 6-1

Mlad mož,

oženjen, 25 let star, zmožen slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika, želi sprejeti kako boljšo službo takoj. — Ponudbe pod šifro F. K., poste restante, glavna pošta, Ljubljana. 1291 3-1

Grenčica „Florian“ in likér „Florian“ najboljša kapljica za želodec. 1238 9

Tužnim srcem naznanjam, da je moja preljubljena, nepozabna soproga, gospa

Ana Škerjanec roj. Debeljak

previdena v sv. zakramenti za unirajočo po dolgi mučni bolezni danes, v nedeljo, 31. julija ob 2 1/4. uri popoldne v 46. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Zemljaki ostanki draga pokojnica se prenese v torek, dne 2 avgusta ob 5 1/2 uri popoldne iz hiše žalosti, v Kopitarjevih ulicah h. št. 6 na pokopališču sv. Krištofa.

Sveče misle zažalostnice se bodo brale v farni cerkvi pri sv. Petru. Drago rajniko priporočam v molitvah in blag spomin.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1904

Ivan Škerjanec,
soproga.

1293

Anton Smerke

pekovski mojster

Josipina Smerke roj. Lavrič

poročena.

Ljubljana — Lož, 1. avgusta 1904.

1298 1-1

Izvirni Singerjevi šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izdelavi, so neobhodno potrebni za domačo in obrtno porabo.

Izvirni Singerjevi šivalni stroji so najbolj razširjeni v tvorniških obratih.

Izvirni Singerjevi šivalni stroji so neprekosljivi v delozmožnosti in trpežnosti.

Izvirni Singerjevi šivalni stroji so izborno porabljivi pri modernem umetnem vezenju.

Brezplačni učni tečaji za vsa domača šivalna dela in moderno umetno vezenje. Zaloga svile za vezenje v najrazličnejših barvah. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. akc. družba za šivalne stroje.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Paris 1900 „Grand Prix“ Najvišje odlikov. 352 20-11

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje *

Copičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje in mizarje.

Lákov, pristnih angleških, za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po 1/4, 1/2, in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pöde. Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pöde.

Voščila, štedilnega, brezbarvna in barvastega za pöde; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsako vrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva. 288 50-47

Oljnatih barv, priznано najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schöfseida.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, pristnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, sajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstnih in rudniških.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno 1. 1832. **Adolf Hauptmann** Ustanovljeno 1. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani.

Že skozi 19 let

boleham na želodcu. Po poskušajah z različnimi zdravili sem začel leta 1896. rabiti Vašo

tinkuro za želodec,

ki mi je vedno prav dobro služila kot učinkujoče zdravilo, pa ne le meni, ampak tudi raznim boleham osebam, katerim sem jo podaril. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur, ki trpi na želodčni bolezni. 790 50-11

Friderik Repolusk,
župnik v Št. Vidu nad Vaidokom, p. Misoling, 16. dec. 1903.

Resnici čast!

Vaše „Železnato vino“ se mi je pri mnogoteri, večletni uporabi v svoji družini, kakor pri drugih obično izborni obneslo. Prav posebno je bil njega učinek očividni pri slabokrvnih, pri osebah oslabljenih prebavi in nerednem krvotoku ter podobnih defektih. Zato morem Vaše res izborno železnato vino iz lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!

Anton Žnidaršič,
župnik pri Beli cerkvi, p. Št. Jernaj, Dolenjsko 1. marca 1904.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje odlikovani lekarnar G. PICCOLI, Ljubljana lekarna „Pri angelu“, Dunajska cesta, dvorni založnik Njihove Svetosti papeža.

V Št. Lovrencu ob Temenici se bode dne 5. avgusta (v petek) ob 8. uri zjutraj potom zmanjševalne dražbe oddajalo popravljanje nadarbinskega in cerkvenega poslopja. Sprejemalci položje 10% vadija.

J. Žagar,
žup. uprav.

1270 3-3

Dr. Julij Schuster se je povrnil = s potovanja. =

1289 1-1

Izurjene prodajalke in komij

le moči prve vrste se sprejmó s primerno dobro plačo s 1. septembrom — Prednost imajo oni koji kosjske stroje, ki so večje slovenskega in nemškega jezika.

Ponudbe z zahtavo plače ter prepisi spričeval, ako le možno tudi s sliko, naj se vpošljejo na 1271 3-3

Oroslava Bernartovič, Angleško skladišče oblek v Ljubljani. Osebna predstava se želi.

Pijte Klauerjev „Triglav“ najzdravejši vseh likerjev.

544 150-54

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanja za igube pri šrebanjih, pri izšrebanju najmanjšega dobitka. — Promene za vsake šrebanje. Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

L. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnio. 134 359

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.